

BFUF 2016

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1/ ORDFÖRANDE OM ÅRET	3
2/ VERKSAMHETSBERÄTTELSE	4
Fondens vision, syfte och mål	4
Organisation	4
Verksamhet 2016	6
Kommunikation.....	12

1 / ORDFÖRANDE OM ÅRET

Under 2016 har BFUF fortsatt sitt arbete med att verka för att besöksnäringen ska betraktas som ett strategiskt område för forskning, innovation och utveckling. Vi har en viktig roll i det system som stärker Sveriges framtida besöksnäring. Att det är näringen själv genom branschens parter Visita och Hotell- och restaurangfacket (HRF) som lägger resurser på detta är en styrka.

Fondens parter bidrar med ett årligt tillskott på cirka 4 miljoner kronor per part till fonden. BFUFs styrelse har sedan december 2012 beslutat om närmare 25 miljoner kronor till 18 vetenskapliga projekt som genomför branschrelevant forskning. Beslut om fondens verksamhet fattas i styrelsen där parterna har likvärdiga röster.

Under 2016 satsade vi än mer när vi för första gången samverkade med en annan forskningsfinansiär. I den gemensamma utlysningen "Framtidens fysiska mötesplats" avsätter vi tillsammans med Handelsrådet totalt 12 miljoner kronor till tvååriga forskningsprojekt. Genom fonderna står arbetsmarknadens parter: Akademikerförbunden, Handelsanställdas förbund, HRF, KFO, Svensk Handel, Unionen och Visita bakom satsningen.

Vi medverkar också till näringens utveckling genom våra utvecklingsprojekt – andra aktörer i branschen utvecklar projektidéer och söker medel ur fonden. Ett exempel är projektet Hållbara idrottsevenemang som Riksidrottsförbundet och BFUF samverkat kring, och som nu går vidare som ett större Vinnova-finansierat projekt "Hållbara evenemangsstäder".

För andra gången har vi genomfört en kartläggning av svensk forskning inom besöksnäringen "Vem tänker på besöksnäringen?, 2". Genom den översiktliga bilden bidrar vi med en faktabas för diskussion om besöksnäringens roll i samhället och forskningens betydelse för näringens fortsatta utveckling. Våra rapporter från forskningsprojekten bidrar också till detta.

BFUF är genom sina utlysningar och utvecklingsmedel en av de viktigare finansiärerna av forskning om och för besöksnäringen. Vår förhoppning är att vi genom vår verksamhet kan väcka frågor om hur olika aktörer kan samverka för att öka innovationskraften inom vår växande näring. Genom det vill vi bidra till att den blir mer konkurrenskraftig, hållbar och lönsam.

Malin Ackholt, ordförande i BFUF

2/ VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Fondens vision, syfte och mål

Besöksnäringens forsknings- och utvecklingsfond, BFUF, bildades den 10 december 2009.

Utgångspunkten för BFUFs vision är att strategiska utvecklingsprojekt och forskning handlar om att lyfta blicken för att tydliggöra både vilka utmaningar och möjligheter besöksnäringen står inför. Forskning behövs för att samla kunskap och systematisera sådant som görs av praktiker – att synliggöra så kallad "tyst kunskap" – samt kritiskt granska och ifrågasätta rådande praktik utifrån olika aspekter. Utvecklingsinsatser behövs så att relevant kunskap tas tillvara, sprids och tillämpas i praktiken inom besöksnäringen och i samhället i stort.

BFUFs Vision är att:

"Besöksnäringen i Sverige utvecklas med stöd av vetenskaplig forskning och strategiskt utvecklingsarbete. Kunskapsöverföringen och interaktionen mellan akademi och praktik fungerar och stärker företag och medarbetare inom besöksnäringen samt främjar besöksnäringens position i samhället. Besöksnäringens relaterad forskning och utveckling har god finansiering från näringen, statliga och privata forskningsfinansiärer"

Fonden är en ideell förening med syfte att främja vetenskaplig forskning, innovationer och utvecklingsprojekt som är till gagn för företag och anställda inom den svenska besöksnäringen och som bidrar till en positiv utveckling av näringen. BFUF ska ha en viktig roll i besöksnäringens utveckling genom resurser för och kunskap om besöksnäringens behov och vilka aktörer som kan svara mot dessa behov.

Organisation

Styrelsemedlemmar

Therese Guovelin, HRF, ordförande fram till 2016-09-22 (utsedd vid årsstämman 12 maj 2016)

Malin Ackholt, HRF, ordförande (utsedd vid extra föreningsstämma 22 september 2016)

Jonas Siljhammar, Visita, vice ordförande

Pim van Dorpel, HRF (från och med styrelsemötet 22 september 2016)

Susanne Andersson, Visita

Tural Kokulu, HRF

Christer Johansson, Visita

Göran Andersson, Visita

Hans Kristiansson, HRF

Eva Östling, Visita, adjungerad

Peter Thomelius, Visita, adjungerad

Marina Nilsson, HRF, adjungerad

Operativ organisation

Stina Algotson är anställd av fonden som vd sedan 1 april 2014. Under perioden 1 november 2016 till 1 december 2017 har hon tjänstledigt för ett uppdrag för regeringskansliet. Eva Fohlstedt engagerades under året på uppdragsbasis som kommunikationsansvarig. Hon trädde in som tf verksamhetsansvarig på deltid från och med 1 november 2016 till 1 december 2017.

Vetenskapligt råd och särskild bedömaregrupp

Det vetenskapliga rådets roll är att göra en bedömning och kvalitetsgranskning av vetenskapliga projektansökningar. Bedömning görs och registreras först enskilt, därefter träffas rådet för en gemensam genomgång av ansökningar och bedömningar. Det vetenskapliga rådet är rådgivande till fondens styrelse som är beslutsfattande.

Det vetenskapliga rådet bestod under 2016 av:

Lars Hultkranz, professor Örebro universitet (ny 2015)

Cecilia Sjöberg, tekn dr och avdelningsdirektör Vinnova

Mischa Billing, lektor Örebro universitet (ny 2016)

Jonas Löwgren, professor Linköpings universitet (ny 2016)

Staffan Truvé, ordförande Swedish ICT (ny 2017).

En särskild bedömaregrupp för utlysningen Framtidens fysiska mötesplats formerades under hösten 2016.

Gruppen bestod av:

Anders Johansson, vd Hospitality Visions

Cecilia Sjöberg, avdelningsdirektör Vinnova

Fredrik Kolterjahn, forsknings- och analyschef JLL Fastighetsrådgivning

Fredrik Törn, chef kundinsikt Coop

Jan Roy, styrelseordförande Kairos Future

Kristina Palm, prefekt KTH Södertälje/Karolinska institutet

Ola Thufvesson, fil dr, Lunds universitet

Therese Möller HR-specialist IKEA

Gruppens bedömning skedde under januari 2017.

Parternas tillskott till fonden

Parterna, Visita och HRF tillsköt 4 000 000 kr vardera i medel till fonden under 2016.

Verksamhet 2016

Styrelsemöten

Fyra styrelsemöten har hållits under året:

18 februari, 12 maj (+ konstituerande styrelsemöte), 22 september och 14 december.

Årsstämma hölls den 12 maj och extra föreningsstämma hölls den 22 september.

Årets aktiviteter i korthet

Februari

Workshop i samarbete med Handelsrådet inför gemensam utlysning. Deltagare från näringsliv och akademi inom handels- och besöksnäringarna, Stockholm.

Mars

Utllysning av forskningsmedel "Digitalisering och visualisering av besöksnäringen".

April

Forskarmöte med deltagare från pågående projekt, HRF och Visita, Stockholm.

Maj

Boklansering av "På resa i matlandet" av forskarna Karin M. Ekström och Håkan Jönsson.

Textile Fashion Center, Borås, LUX-huset, Lund och Restaurangakademien, Stockholm (juni).

Boken är resultat av det tvååriga forskningsprojektet "När blir maten värd en resa".

Deltagande vid och ekonomiskt bidrag till Internationellt forskarsymposium "The future of the hospitality sector", arrangerat av CEnSE vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping, i samverkan med Destination Jönköping, Gränna.

September

Inspirations- och informationsmöte om framtidens fysiska mötesplatser och den gemensamma utlysningen md Handelsrådet, Stockholm.

Utllysning av forskningsmedel "Framtidens fysiska mötesplats".

Presentation av två forskningsprojekt om innovationer inom hotell med forskarna Wajda Wikhamn, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Mikaela Backman, Internationella Handelshögskolan i Jönköping samt inbjuden gäst Anne-Mette Hjalager, professor vid Centre for Tourism, Innovation & Culture vid Syddansk Universitet. Frukostmöte, Stockholm och after work, Göteborg.

Deltagande vid 25th Nordic Symposium in Tourism and Hospitality Research, i Turku, Finland.

Slutseminarium om det tvååriga utvecklingsprojektet Hållbara Idrottsevenemang, Idrottens Hus, Stockholm. Projektet initierades av Riksidrottsförbundet (RF) och BFUF 2014.

Två utlysningar

2016 utlyste BFUF forskningsbidrag i två omgångar.

Den första utlysningen som publicerades i mars hade temat "Digitalisering och visualisering av besöksnäringen". Utlysningen omfattade projektbidrag om högst 1 000 000 kronor per år under maximalt två år.

Den andra utlysningen som publicerades i september hade temat "Framtidens fysiska mötesplats". För första gången samarbetade fonden med en annan forskningsfinansiär – Handelsrådet - i en gemensam utlysning. Utlysningen omfattade projektbidrag om högst 2 000 000 kronor per år under maximalt två år.

Bägge utlysningarna hade som krav att sökande har svensk eller utländsk doktorsexamen och är knuten till ett svenskt universitet, högskola eller forskningsinstitution.

Ansökningar om vetenskapliga projekt

Det inkom totalt 16 ansökningar till utlysningen "Digitalisering och visualisering av besöksnäringen". Vid styrelsemöte den 22 september beslutades att fördela 4 930 000 kronor till fyra projekt:

Context Aware Augmented Reality Experiences In and Beyond the Museum (2016-187)
KTH, Kungliga Tekniska Högskolan, 1 700 000 kronor

Digitalisering och visualisering av svensk äventyrsturism – ett kommunikativt perspektiv (2016-190)
Lunds universitet, 1 500 000 kronor

Våga ta steget mot interaktiva platsförankrade upplevelser (2016-182)
Karlstads universitet, 530 000 kronor

Öppen turism: Utveckling av ett ekosystem för öppen innovation kring digitala applikationer och visualiseringar i Skåne (2016-189)
Handelshögskolan i Stockholm, 1 200 000 kronor

Samtliga projekt beviljades medel för två år. Dessa är balanserade som upplupna kostnader i årets balansräkning.

Det kom in totalt 26 ansökningar till utlysningen "Framtidens fysiska mötesplats". Dessa behandlades i januari 2017.

Forskarmöte med BFUFs vetenskapliga projekt

Den 6 april 2016 samlades deltagare från BFUFs beviljade projekt samt kommunikationsansvariga på Visita och HRF till ett möte på Norra Latin i Stockholm. Syftet med mötet var att de som beviljats medel skulle få en bra förståelse för BFUFs parter och varför dessa går in som finansiärer, och även hur parternas kanaler till företag och anställda kan vara en värdefull resurs för forskarna. Ett viktigt inslag vid mötet var forskningens kommunikation. Vid mötet presenterade samtliga närvarande sina projekt.

Uppföljning av pågående och avslutade projekt

Under 2016 har projekten som beslutades 2013 avrapporterats och avslutats genom slututbetalning av beviljade medel. Redovisningar i form av rapporter, working papers och vetenskapliga artiklar finns nedladdningsbara via BFUFs publikationsdatabas <http://bfuf.se/publikationer/>.

Tidigare beslutade forskningsprojekt

Beslutsår

2012	Hospitality Industry Clusters in Sweden, Internationella Handelshögskolan i Jönköping	1 700 000 kr
2012	Besöksnäringens snabbväxare HUI Research AB	1 500 000 kr
2012	När blir maten värd en resa? En studie av kulinarisk turism i Sverige Högskolan i Borås	1 600 000 kr
2012	Revenue optimization based on tourism elasticities Institutionen för Service Management, Lunds universitet	1 200 000 kr
2012	Måltidsföretagare - från kalaskokerskor till gourmetkrögare dagens villkor i historisk belysning Restaurang- och hotellhögskolan, Örebro universitet	1 000 000 kr
2013	Hotell som innovativa arbetsplatser Handelshögskolan i Göteborg	1 600 000 kr
2013	Morgondagens turist – hur ska besöksnäringen möta e-generationen? Luleå Tekniska universitet	1 200 000 kr
2013	Rörlighet och karriärvägar i den svenska besöksnäringen Högskolan Dalarna	1 400 000 kr
2014	Platsinnovationer i Swedish Lapland, Luleå tekniska universitet	1 400 000 kr
2014	Inside the black box: Innovation in the hospitality sector, Internationella handelshögskolan i Jönköping	1 400 000 kr
2014	Äta ute/eating out – En studie av besökares aktiviteter relaterat till mat- och måltider, Umeå universitet	1 400 000 kr
2015	Besöksanledningens vara eller icke-vara: informations- spridningens betydelse för attraktioners framgång, Lunds universitet, Institutionen för service management och tjänstvetenskap	1 400 000 kr
2015	Enhancing the Attractiveness of Swedish Sport Events: A Study of Participation Events and Highly Involved International Sport Tourists, Göteborgs universitet, Centrum för turism	1 300 000 kr
2015	Attraktiva varumärken i besöksnäringen – från image till position, Luleå tekniska universitet	1 400 000 kr

Samverkan med Handelsrådet

BFUF och Handelsrådet arrangerade en workshop för branschrepresentanter den 27 januari för att få inspel till ett tema för en gemensam utlysning.

Under våren 2016 formulerades den gemensamma utlysningen "Framtidens fysiska mötesplats", den beslutades av BFUFs styrelse och Handelsrådets forskningsutskott.

Den 2 september arrangerade vi tillsammans med Handelsrådet ett inspirations- och informationsmöte om framtidens fysiska mötesplatser och den nya gemensamma utlysningen. Inbjudna inspirationsföreläsare var Claes Göran Sylvén, vd Ica Flygfyren, Charlotte Skott, Scandinavian Mountains och Ricard Constantinou, ägare till Panini Internazionale. Mötet hölls i Handels Hus i Stockholm och blev fullbokat med närmare 60 deltagare från akademi, branschorganisationer, kommuner och företag.

Synpunkter till forskningspropositionen

Regeringen presenterade den nya forskningspolitiska propositionen i november 2016. BFUF sände i oktober 2015 in synpunkter och konkreta förslag till denna. Syftet var att sätta ljuset på besöksnäringens behov av forskning och utveckling i det arbetet.

Utgångspunkten var BFUFs kartläggningar av forskningsläget i landet och analyser av besöksnäringens framtida behov som vi formulerat tillsammans med näringen och akademien i Besöksnäringens strategiska forsknings- och innovationsagenda. Vi lyfte fyra områden genom att poängtera behov av att:

- Stärka besöksnäringens perspektivet i forsknings- och innovationssatsningar kopplade till framtidens städer och samhällsutveckling,
- stärka forskare och miljöer som är verksamma inom evenemangs-, natur- och maritimturism samt måltidsforskning genom långsiktiga medel,
- skapa en nationell forskarskola för turism/besöksnäring och
- skapa en nationell struktur med förutsättningar att säkra sektorns innovationsförmåga.

Utvecklingsprojekt Hållbara idrottsevenemang

I maj 2014 beslutade BFUF att finansiera utvecklingsprojektet Hållbara Idrottsevenemang. Syftet med det tvååriga projektet är att öka kompetensen kring idrottsekonomi och evenemangsturism och ta fram och sprida riktlinjer för beräkningsmodeller för arrangemang av hållbara internationella idrottsevenemang. Projektet har initierats av Riksidrottsförbundet (RF) tillsammans med BFUF.

Under 2016 synkroniserades aktiviteterna inom Hållbara idrottsevenemang med det Vinnovafinansierade projektet Hållbara evenemangsstäder.

Donald Getz slutrapporterade vid ett seminarium på Idrottens Hus i september 2016.

I december presenterades och testades det prognosverktyg Riksidrottsförbundet och Göteborg & Co tagit fram i samverkan.

Minnesanteckningar, rapporter och guidelines läggs efter hand upp på Centrum för Idrottsevenemangs webbsida. En viktig del i projektet är att göra dessa fullt tillgängliga.

<http://www.svenskidrott.se/Centrumforidrottsevenemang/Idrottochbesoksnaring/>

Utvecklingsprojekt Hållbara evenemangsstäder

Projektet Hållbara evenemangsstäder fick under 2016 500 000 kr från Vinnova för att samla ett konsortium bestående av:

- Riksidrottsförbundet (RF)
- Göteborg & Co
- Stockholm Visitors board
- Malmö Stad
- Region Kalmar
- Inspiration Gotland
- Visit Södra Dalarna
- Svenska Fotbollförbundet
- Mittuniversitetet i Östersund
- Göteborgs universitet
- Besöksnäringens forsknings- och utvecklingsfond.

Genom workshops, intervjuer, egenvärderingar och benchmarking inklusive två studieresor (Vancouver, Kanada och konferensen Music Cities i Brighton, UK) har en kartläggning genomförts av deltagande destinationers och organisationers behov för att skapa mer hållbara evenemangsstäder.

I projektet har också förslag till lösningar för att möta dessa behov utvecklats och prioriterats för vidare arbete:

- a) Gemensam plattform för arbetet med evenemang för hållbara städer.*
- b) Utvecklade verktyg för att bättre kunna planera, följa och utvärdera evenemang för ökad hållbarhet.*
- c) Kanaler och mötesplatser för kunskaps- och kompetensutveckling.*

I processen under steg 1 har ytterligare aktörer bjudits in som potentiella parter inför ansökan till steg 2. Dessa är Event in Skåne, Östersund kommun, LiveMusik Sverige och Högskolan i Dalarna.

Projektets arbetssätt, med involverande workshops som stommen i processen, har skapat en förståelse, transparens och öppenhet hos deltagande organisationer, där kunskap och innovation binder gruppen samman.

Projektet slutrapporterades till Vinnova i augusti 2016. Under hösten 2016 har aktörerna arbetat vidare på en steg 2-ansökan till januari 2017.

Ansökan till Tillväxtverket om kompetensutvecklingsprojekt

Under hösten 2016 utvecklade BFUF i samarbete med Internationella Handels-högskolan i Jönköping en ansökan till Tillväxtverket för att skapa en attraktiv pilotutbildning inom besöksnäringen. Den ska vara grundad i aktuell forskning, med basen i BFUFs finansierade projekt, och kompletteras med annan forskningsbaserad kunskap. Målgruppen är nyckelpersoner inom strategisk utveckling vid regioner, kommuner och destinationer. Internationella Handelshögskolan i Jönköping kommer att vara projektägare.

Tillväxtverket beviljade i december stöd till projektet med 1,8 miljoner kronor.

Krogkoden – ansökan om utvecklingsprojekt

Under hösten mottog BFUF en ansökan om ett kompetensutvecklingsprojekt "Krogkoden" från Restaurangakademien. BFUFs styrelse fattade den 22 december beslut om att stödja projektets förstudie med 312 000 kronor.

Stöd till Internationella Handelshögskolan i Jönköping för forskarsymposium

Den 26-27 maj genomförde CEnSE, Internationella Handelshögskolan i Jönköping, ett internationellt forskarsymposium i Gränna. Symposiet hade temat *The future of the hospitality sector och* organiserades i samverkan med Destination Jönköping. BFUF bidrog med 30 000 kronor för genomförandet (enligt beslut i december 2015).

Jonas Siljhammar, Göran Andersson, Pim van Dorpel och Stina Algotson deltog i middag och lyssnade på keynote-föredragen andra konferensdagen.

Northors Finland

BFUF deltog genom Stina Algotson i 25th Nordic Symposium in Tourism and Hospitality Research i Turku, Finland den 28-30 september 2016. Symposiet samlade 164 forskare från 15 länder, främst Nordiska. Temat var *Balancing Dichotomies*.

Bland de 131 forskningsprojekten som presenterades var flera BFUF-finansierade. Professor Reidar Mykletun från Högskolan i Stavanger avslutade konferensen med en föreläsning om det 25-åriga forskarnätverkets utveckling. I presentationen lyfte han fram BFUFs finansiering samt vår kartläggning/rapport "Vem tänker på besöksnäringen" som positiva faktorer i de senaste årens utveckling av besöksnäringens forskning.

Kommunikation

Kommunikationsråd

Kommunikationsrådet består av Visitas och HRFs kommunikations- och pressansvariga. Rådet har under året haft samarbete för att på ett effektivt sätt samordna relevanta kommunikationsinsatser som rör både BFUF och parternas kanaler till bransch och anställda.

Pressmeddelanden

Under 2016 skickades fyra pressmeddelanden:

- Utlysning av forskningsmedel, tema "Digitalisering och visualisering", mars
- Rörande Ny bok "På resa matlandet" av forskare i BFUF-projekt, maj
- Utlysning av forskningsmedel tema "Framtidens fysiska mötesplats", maj
- 4,9 miljoner till fyra universitet för att utveckla digitalisering och visualisering inom besöksnäringen, december

Webbsidan och utveckling av webbaserat system

Webbsidan bfuf.se har under 2016 haft i genomsnitt 2 200 unika besökare per månad och i genomsnitt drygt 5 000 besök per månad.

Webbsidan har uppdaterats genom ansökningsportalen anpassats till den gemensamma utlysningen med Handelsrådet. Vi har under året utvecklat sidan med engelsk information om våra pågående forskningsprojekt och skapat ett kalendarium.

Nyhetsbrevet INVIT

BFUFs digitala nyhetsbrev INVIT har publicerats fyra gånger: i mars, juni, september och december. Utskickslistan har utvecklats under året, i december gick nyhetsbrevet ut till 1 785 mottagare till målgrupperna forskare, företag, branschorganisationer och offentliga aktörer. Adresslistan har ökat med cirka 55 mottagare jämfört med december 2015, och med 1 300 adressater sedan start. Öppningsfrekvensen var 32 procent i december 2016.

Rapporter

BFUF tog fram två rapporter under året:

- #5 Vem tänker på besöksnäringen? nr 2, publicerad digitalt i juni 2016
- #6 Morgondagens turist – Hur ska besöksnäringen bemöta e-generationen, publicerad digitalt i september 2016

Rapportnedladdningar från nätet (sedan 2013)

• #1 Sveriges mest attraktiva bransch	1 557
• #1 Swedens most attractive industry	1038
• #2 Tillväxtvärk?, hela	2 327
• #2 Tillväxtvärk? sammanfattning	642
• #2 Growing pains?	599
• # 3 Vem tänker på besöksnäringen?	1 793
• #4 Var fungerar Besöksnäringen?	276
• #5 Vem tänker på besöksnäringen?, 2	159
• #6 Morgondagens turist – hur ska besöksnäringen bemöta e-generationen?	422
Besöksnäringens forsknings- och innovationsagenda (samtliga versioner)	4 372

Spridning av vetenskapliga artiklar och BFUFs working papers

På hemsidan finns länkar till de vetenskapliga artiklar som publicerats inom forskningsprojekten. Totalt har 2 600 nedladdningar av vetenskapliga artiklar gjorts via BFUFs hemsida till och med december 2016. De mest nedladdade artiklarna var från projekten:

- "Besöksnäringens snabbväxare", två artiklar, 700 nedladdningar
- "Framgångsfaktorer för besöksnäringens kluster", en artikel, 580 nedladdningar
- "När blir maten värd en resa? En studie om kulinarisk turism", artikel: "Smaker som sjunger", 490 nedladdningar.

BFUF publicerade Working paper nummer 5 under året, "Idrott och besöksnäring – hållbara evenemang". De fem har tillsammans laddats ner nästan 650 gånger till och med december 2016.

Samverkan för kommunikation mot allmänheten

BFUF har begränsade resurser för kommunikation, den prioriterade målgruppen är forskare och andra forskningsfinansiärer. Parternas kommunikationsavdelningar och tidningar/redaktioner är ett stöd som kommunikationskanaler mot näringen och dess anställda.

Under 2016 var BFUF medlem i föreningen Vetenskap och Allmänhet (VA).

Målsättningen med medlemskapet var att genom en ny kanal kommunicera en del av projektens resultat till allmänheten.